

передбачає її вивчення як результату споживання або споживчої вартості об'єкту, що вивчається; правовий аспект якості стосується розробки нормативно-технічної документації, порядку її розробки, затвердження, впровадження і виконання, а також подальшого обліку.

Отже при визначенні терміна «якість» необхідно враховувати різні аспекти його розуміння.

Арістотель [5, с. 13] визначав якість як «видову відмінність» однієї сутності від іншої, що належить до того ж виду. Німецький мислитель Гегель відзначав, що «якість є взагалі тотожною з буттям визначеністю... Щось, завдяки своїй якості є те, що воно є, і, втрачаючи свою якість, перестає бути тим, чим воно є».

Дж. Джуран [1], провідний американський спеціаліст з систем якості, вважає, що якість – це придатність до використання.

А. Фейгенбаум [4] відзначав, що якість виробу або послуги можна визначити як сукупність їх технічних, технологічних і експлуатаційних характеристик, за допомогою яких виріб або послуга будуть відповідати потребам споживача при їх експлуатації.

Вітчизняні вчені [3, с. 104] визначають якість як сукупність властивостей продукції, які зумовлюють її здатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення.

В ДСТУ ISO 9000-2001 якість визначається як ступінь, до якого сукупність власних характеристик задовольняє вимоги.

Отже, вивчивши різні аспекти розуміння даного поняття, можна зробити висновок про те, що якість – це сукупність певних властивостей продукції або послуги, за допомогою яких вони здатні задовольняти потреби споживачів відповідно до свого призначення.

Література: 1. Бенделл Т. Наставники по качеству. Сборник кратких очерков о самых знаменитых деятелях в области качества: / Т. Бенделл: Пер с англ. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2000. – 48 с.

2. Мишин В.М. Управление качеством: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации» (061100) / В.М. Мишин – 2-е изд. перераб. и доп.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 463 с.

3. Реформування житлово-комунального господарства: теорія, практика, перспективи: Монографія / О.М. Тищенко, М.О. Кизим, Т.П. Юр'єва, І.В. Покуца. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 368 с.

4. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции: Сокр. пер. с англ.; Авт. предисл. и науч. ред. А.В. Гличев. – М.: Экономика, 1986. – 471 с.

5. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник. – 3-тє вид., випр. і до. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. – 471 с.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стеблецька Ю.І., аспірант ЛДФА, м. Львів, Україна

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності [1, с. 395].

Узагальнюючи світовий досвід аналізу фінансової діяльності підприємств, що функціонують за ринкових умов, та його практичного використання, рекомендується ціла система показників, які характеризують фінансову стійкість. Найважливіші з них згруповано та охарактеризовано автором в табл. 1.

Таблиця 1

Система показників фінансової стійкості та їх характеристика

Назва	Розрахунок	Рекомендо в. значення	Характеристика
Коефіцієнт фінансової стабільності	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позиковий капітал}} = \frac{\text{р.380}}{\text{р.480} + \text{р.620}}$	> 0,8	Забезпеченість заборгованості власними коштами; перевищення власних коштів над позиковими свідчить про фінансову стійкість підприємства
Коефіцієнт автономії	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}} = \frac{\text{р.380}}{\text{р.640}}$	> 0,5	Характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх запозичень
Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{р.640}}{\text{р.380}}$	< 0,5	Зростання цього показника обумовлює збільшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємства
Коефіцієнт фінансового ризику	$\frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{р.480} + \text{р.620}}{\text{р.380}}$	< 0,2	Він показує скільки грн. залученого капіталу припадає на 1 грн власного капіталу
Коефіцієнт фінансової стійкості	$\frac{\text{Власний капітал} - \text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Валюта балансу}} = \frac{\text{р.380} + \text{р.480}}{\text{р.640}}$	> 0,75	Показує співвідношення власних і залучених засобів, вкладених в діяльність підприємства. Характеризує здатність підприємства залучати зовнішні джерела фінансування

Джерело: розроблено автором на основі опрацювання літератури [1, 2]

У таблиці 2 наведено розрахунок основних показників фінансової стійкості ДП «Західний експертно-технічний центр».

Зниження коефіцієнта фінансового ризику в динаміці є позитивним фактором, проте його значення (0,29) є дещо більше норми, тобто підприємство залежне від зовнішніх інвесторів і кредиторів. Коефіцієнт фінансової залежності, при його тенденції зниження, є зависоким, тобто у фінансуванні підприємства велика частка позикових грошей, в кожній 1,29 грн., вкладений в активи підприємства, 29 коп. – позикові. Коефіцієнт фінансової стійкості у 2012 році становить 0,78, це означає, що на кожен 1 грн. власних коштів припадає 78 коп. позичених. Таке значення показника свідчить про підсилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про деяке зниження фінансової стійкості.

Аналіз показників фінансової стійкості ДП «Західний експертно-технічний центр»

Показники	Код Ряд- ка	2009	2010	2011	2012	Відхилення		
						09/10	10/11	11/12
Вихідні дані								
Всього власний капітал	38	3128	5432	6939	8553	+2304	+1507	+1614
Всього довгострокових	48	-	-	-	76	-	-	+76
Всього поточних зобов'язань	62	2063	1742	2155	2411	-321	+413	+256
Валюта балансу	64	5191	7174	9094	11040	+1983	+1920	+1946
Розрахунок								
Коефіцієнт фінансової		1,52	3,12	3,22	3,44	+1,60	+0,10	+0,22
Коефіцієнт автономії		0,60	0,76	0,76	0,77	+0,15	-	+0,01
Коефіцієнт фінансової		1,66	1,32	1,31	1,29	-0,34	-0,01	-0,02
Коефіцієнт фінансового		0,66	0,32	0,31	0,29	-0,34	-0,01	-0,02
Коефіцієнт фінансової		0,60	0,76	0,76	0,78	+0,15	-	+0,02

Отже, проведення оцінки фінансової стійкості підприємства є складним завданням та вимагає комплексного розрахунку ряду показників за певний період часу (мінімум 3 роки). Отримані дані дадуть змогу оцінити фінансовий стан підприємства, виявити слабкі місця та в подальшому прийняти необхідні рішення для їх нейтралізації.

Література: 1. Фінансовий менеджмент: Підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535с.
2. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посібник / Б. Є. Грабовецький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Стрижеус Л.В., к.е.н., в.о. доцента кафедри менеджменту та маркетингу
Луцького НТУ, м. Луцьк, Україна*

В процесі господарської діяльності підприємств завжди виникають ситуації, коли необхідним є вибір одного з декількох альтернативних варіантів розвитку, що забезпечує досягнення намічених цілей з найменшими витратами. У результаті такого вибору з'являється певне управлінське рішення, що є способом постійного впливу керуючої системи на керовану з метою досягнення цілей організації.

В процесі розробки та реалізації управлінських рішень в залежності від спрямування управлінського процесу використовуються наступні підходи: системний, комплексний, інтеграційний, маркетинговий, функціональний, динамічний, відтворювальний, процесний, нормативний, кількісний, адміністративний, поведінковий, ситуаційний.

На процес ухвалення управлінських рішень і їх ефективність впливають наступні чинники: особові оцінки керівника; культурні відмінності; інформаційні обмеження; часові обмеження; поведінкові обмеження; взаємозв'язок рішень; чинник складності; перспективність дії рішення; чинник фінансових вкладень; економічна доцільність; величина ризику[2].